

HAFTANING CHORSHANBA KUNI CHIQADI

1996 yil dekabrдан chop etila boshlagan

Хаяжон

ЮРТ ОБОД — КЎНГИЛ ОБОД

Шарқда, айниқса, ўзбек халқида ажойиб удум, балки ҳаёт тарзига айланган анъана бор. Қиш охири, баҳор бошиданоқ кўчат экиб боғ яратишга "шўнғиб" кетади халқимиз. Мамлакатимизнинг айрим ҳудудларида оилада ўғил бола дунёга келганида ният қилиб ўнлаб, юзлаб тол-терак қаламчиси ерга суқилади. Муддао эса қадим ва ўта донишона: улғайиб йигит бўлганида оила қуриши олдидан янги иморат тикланса...

ларга яна ҳаётнинг ўзи жавоб бергандек. Бола учун онанинг қорнидан кейинги илк ватан, шубҳасиз, бешикдир. Киши кексайиб, белидан мадори кетганда яна ёгочга — ҳассага суянади. Тилга олиш қанчалик оғир бўлмасин, сўнги манзилга кузатилаётганда марҳум ёғоч нарвонга олинади... Балки шу тўғайли дов-дарахта муносабатимиз бўлақча, шу сабабдир ниҳол ўқзашига нисбатан элимизнинг иштиёқи баланд. Ҳинда эълон қилинган Ўзбекистон Республикаси Вазирилар Маҳкамасининг "Наврўз байрами муносабати билан мамлакатимизда "Ободонлаштириш ва кўламазорлаштириш ойлғи" ўтказиш тўғрисида"ги Қарори юрдошларимизни бу борада кўзланган мақсад-ку аниқ, кун келиб ҳосилдан фарзандларим даврасида баҳраманд бўлсам, деган тоса ният билан экилади улар, аммо мевасиз кўчатни суқидан муддао не? Бу қайи савол-

Қарорда таъкидланганидек, мазкур ойликни ўтказиш бўйича Республика ташкилий гуруҳи таркиби тасдиқланди, барча шахар ва вилоят ҳокимликлари билан биргаликда "Ободонлаштириш ва кўламазорлаштириш ойлғи"ни ўтказиш бўйича худудий ишчи гуруҳлари ташкил этилиб, амалий ишга киришилди. Эзгу ташаббус юртимиз бўйлаб кенг қулоч ёйди. Аини вақтда Қарорда кўрсатиб ўтилгани сингари мавжуд боғлар, дарахт ва буталарга агротехник ишлов ва шакл бериш, барча йўллари тазмирлаш, зовур ва ариқларни, дам олиш масканларни, бозор худудларини, қабристонларини тозалаш, тартибга келтириш ишлари амалга оширилмоқда. Қайси қорхона, ташкилот ёки муассасаси бўлманг, ҳашар маърузаларининг устидан, чикасиз шу қулларда. Айниқса, меҳрибонлик уйлари, болалар боғчалари, касалхона худудларини ота-оналар ва савобталаб кишилар

кўмағида кўламазорлаштиришга қўлини қўриш мумкин. Яшариш, тозариш, янгилаш фасли бўлмиш баҳорни бежиз фасллар келинчаги дейишмайди. Келин келадиган хонадон — мамлакат ҳам, шубҳасиз, обод бўлмоғи даркор. Яна бир муборак байрамимиз — Қурбон ҳайити айёмини хонадонларимизнинг покизалиғи, маҳалламиз, юртимиз ободлиғи билан қўтиб олиш нақадар завқли! Кези келганда яна бир таъкид: бирор-бир хонадонга ташриф буюраётганда баъзи "инжиқ" меҳмонлар кўпчилигининг назаридан четда бўлган жойларга атай кўз қирини югуртиришда. Бундан маълум бир ҳикмат излаш ўз йўлига, аммо қалбимиз оройиши аввало атрофимизнинг озодлиғига боғлиқлигини эинҳор унутмоққа ҳаққимиз йўқ. Кексалар айтмоқчи, яшиллик фаршталари ҳаммаша пок, обод гўшаларни манзил тутайди.

Норали ОЧИЛОВ

Мулоҳаза

МУКОФОТГА КИМААР МУНОСИБ?

Зулфия номидаги Давлат мукофоти таъсис этилганда беҳад қувонганимиз ва бу табарқувонга қайси бахтиёр ижодкор аёл-кўч муносиб деб топиларкин, деган ҳаёлга боргандим. Халқимиз ширинқалам халқ, бинобарин, ўз қизларини эъзозлаб, уларнинг исмларига ҳаммаша "хон", "ой", "биби", "бону" сўзларини қўшиб мурожаат қилади. Буюк санъаткорларимиз Тамарақоним, Мукаррамоним, Луфтиқоним аёлларимизнинг азиз номлари қалбларимиздан макон тоғлан. Мен Зулфия опамизни бағри кенг Инсон, улуг Устоз, бетакор Шоира, садокатли Аёл, оқила Она деб билардим. У кишининг ҳаёт тажрибаси, ирода ва ижод мактаби барча опа-сингилларимиз учун ибратдир. Яшилларинг яшаган умригина эмас, балки уларнинг азиз хотираси ҳам гоёт катта қува эга. Уларни ёдлаш жараёнида қалбимизга нур, ҳаётимизга фазил қиради. Шу қулларда республикамиз бўйлаб Зулфия номидаги Давлат мукофотиго номзодлар сараланмоқда. Халқимизда, чақалоқ қирқ қулчи бўлгунча қирқ марта ўзгарди, деган нақл бор. Дарҳақиқат, ёшлар ўз ҳаётини изга солиб олгунча, неча бор қўллаб, неча бор тўқилади. 13-14 ёшда қўзимизга катта ис-тедод эгаси бўлиб қўринган ўсмир 20 ёки 30 ёшда биз кутмаган кўчаларга ҳам кириб кетиши ҳеч гапмас. Айниқса, қизлар ... Уларнинг инон-ихтиёри ҳар доим ҳам ўзида бўлавермайди. Ҳаётнинг бизга аталган синов ва имтиҳонлари шу қадар қўлини оила ва оналик тахти билан бир вақтда ижод чўққисини ҳам қўли-

да қалам ва соз билан эгаллаш учун истеъдоднинг ўзи беҳад қўлини қўриш мумкин. Она шундай фидойи зоки, у фарзанди ва оиласи учун, наики ижодини, балки бутун ҳаётини қурбон қилишга ҳам тайёр туради. Қизларнинг ҳаёт йўли ана шу доволардан ўтганда сўнгига барқарорлашади, назаримиз... Ҳозир республикамиз бўйлаб танлов давом этимоқда. Оммавий ахборот воситалари орқали танштирилаётган номзодлар орасида мактаб ўқувчилари, коллеж, лицей, институт, университет талабалари, аспирантлар, хаваскор санъаткорлар, шоира ва чевар қизлар бор. Очиги, уларнинг айримлари билан қилинаётган суҳбатлар кишини қамоқлантормайди. Ҳар ҳолда маънаводлик билан билимдонлик орасидаги чегара сақлангани маълумдир! Номзодларимиз қандайд мўтабар қувонга даъвогар бўлаётганларини ҳис қилсалар, Зулфия Исроиловадек дунё таниган шоирага издеш бўлиш учун шериъат уммониини дуру гавҳарларини қидириб топилса, уларини бурчи деб билсалар, айни муддао бўлур эди. Мен эин аввало, бу мукофотга халқимиз томонидан ижодкор деб тан олинган қизлар сазовор бўлишини истайман. У ҳар қандай шароитда Зулфияқонимдек миллатимизнинг қўрқи ва гурурига айлан-ниб кетган улуг шоиранинг — азиз устозимизнинг муборак номларини ардоқлаб, умриини сўнги дамиригача шу мукофотга муносиб бўлиши ва уни кўз қорачиғидек асраши шарт.

Замира ЭГАМБЕРДИЕВА, шоира

Рақобат

МИЖОЗ — ҲАҚ

22 февраль. ЎЗТВ-1. "Миллий манфаат" кўрсатуви Республикаимизда чоп этилаётган газеталарнинг тиражи нега тушиб кетаятгани мавзуси муҳокама қилинди. Ҳозирги пайтда мамлакатимизнинг энг нуфузли нашри ҳисобланган "Халқ сўзи"нинг тиражи 30 мингдан ортқ бўлса, айрим марказий газеталар арағ бир неча минг нускада чиқаяпти. Кўрсатувда қатнашган айрим газеталарнинг бош муҳаррирлари томонидан билидирган фикрлар "Ўзига хослиғи" билан диққатини тортиди. Кўп нусхали нашрлар асосан рекламаларга кенг жой ажратаётгани, олд-қоңи гапларни босиб чиқараётгани "унчалик тўғри эмасмиш". Вилоятларда маҳаллий газеталарнинг қўлайгани ўқувчилар диққатини оғдирётган, бу эса марказий газеталар тиражи қамойишига олиб келаётганимиш. Ҳозирги газеталар "тўғри" нарсаларни ўқидан қўра "нотўғри" нарсаларни ўқшга берилиб кетган эмиш. Бундай фикрлардан ҳулоса чиқарадиган бўлсақ, ўзбек тилида энг кўп тиражага эга ва 230 000 нускада нашр этилаётган вилот газетаси (!) — "Даракчи"ни сотиб олиб ўқидан газетажонлар зудлик билан ўз "хатоларини тўғрилади", кўрсатувга қатнашган ҳурматли муҳаррирларнинг газеталарини олишга ўтишлари керак шеклими! Еки, вилотдаги газеталар ёпиб қўйилса, бозори касод газеталарга талаб қўйиб кетармики? Аслида, Тошкентда чоп этилаётган "Труда" ва "Аргументы и факты" газеталарини нафақат русийзабонлар, балки ўн мингаллаб ўзбек ўқувчилари ҳам қимматлига қарамай сотиб олаётгани сабаби чуқурроқ таҳлил қилинса, мақсадга янада яқинлашган бўлармикидир? "Тортишувлар"ни кузатиб, бир эски ўзбек фильми ёдимга тушди: Бухоро амирлиғига босқинчилар ҳужум қилиб, қўли баланд келаётган паллада амир жұфтани ростилаш пайига тушади. Шунда актёр Ҳамза Умаров амирнинг ёнига югуриб келиб, "Улар (большевиклар) жанг қилишининг нотўғри усулини таллашди: устимизга аэропланлардан бомба ёғдиришди!" деб ёз-ғиради. Ана, сизга маълумият сабаби! Ахир, аэроплани умринда биринчи марта қўрган бўлсанг, ўзинг ўз қобингига ўралашиб, бир жойда депсинишдан нарига ўтолмайётган бўлсанг, нима, босқинчининг аэроплани гуноҳкорми? Эҳтимол, мисолини ўринсизроқдир, аммо-лекин лўндасини айтсам, ҳамонки, телекўрсатувда газеталар тиражи билан боғлиқ муаммо мавзуси танландими, унинг сабабларини рўй-рўст ўртага ташлашини керак эди! Муаммо сабабларининг таг-туғини очиндан чўчири экансан, нима қилардинг ундан оғиз очиб? Назаримда, айни қулларда февраль ойидан бошлаб газеталар нархи бирмунча қимматлашгани кишини ўйлатиб қўяди. Газеталаримиз, журналистларимиз бозорнинг бу талабига мослашса олдимиз? Жавоб битта — йўқ! Буни газета дўконларида чанг босиб ётган газета таҳламларида билиб олиш қўйин эмас. Бозор муносабатлари шароитида бой берилган бозорни қайтариб олиш жудаям мушкул. Ўз газетасининг оғруйи ва тиражини кўтаришнинг замон талабларига мос йўллариин излаб топил ш бўйича ҳаққоний фикрлар янграши керак бўлган жойда ўз фаолиятига танқидий баҳо бериш ўрнига иши озми-қўлни юришаётган бошқа нашрларга ҳасад қилиш ва ўқувчиларни айблаш оҳангидига гапларини эшитиш газетачон сифатида менга оғир ботди. Газетада халқ дилидаги гаплар ёзилган бўлса одамлар қидириб топиб ҳам қўйида. Дейлик, бир мавзу икки газетада бир қўринишда босилди. Бир газетанинг нархи 30 сум, иккинчисиники 60 сум. Ҳўш, газетачон қай бирини сотиб олади? Жавоби аниқ. Шундай экан, бу ҳақда ким кўпроқ қайғурмоғи лозим? Табиий - журналист, тахририят! Биз бўлсақ...

Озодбек ДИЕР

Хабар

"ВАТАН ҲАҚИДА ҚЎШИҚ"

Ўзбекистон Бадий Академияси Марказий қўرғазмалар заллида истеъдодли рассом Анвар Мирсоатовнинг "Ватан ҳақида қўшиқ" қўрғазмаси очилди. Қўрғазмага танлики рассомлар, шаҳримиз фўқаролари ва хорижий меҳмонлар ташриф буюрдилар. Қўрғазмани Бадий Академия раиси Турсунали Қўзиев кириш сўзи билан очди. Меҳмонлар ва тадбир иштирокчилари мусавирини муборак 60 ёши билан қўтладилар. Она юртимиз табиатининг бетакор жозибаси ва улғуворлигини маҳд этувчи 170 та асари орқали рассом она-Ватан қўшиғини қўйлагани барчага манзур бўлди. Биз, муҳлислар танлики мусавирининг ранглар ифодаси-ла янграган қўшиқларини ҳавас билан томоша қилар эканмиз, саховатли дўғримиз табиатиға бўлган ҳурмат ва эъзозимиз янада ортди.

Нарғиза АҲМЕДОВА

Н.МУҲАММАДЖОНОВ фотоси

"ОФАРИН"ЧИЛАРГА ОФАРИН!

"Офарин-2001" йилнинг энг яхши ижодкори республика танловли голиблиғига тавсия этилган номзодлар рўйхатида журналист устозларимиз ва ҳамкасбларимизнинг исм-шарифларини қўриб, хурсандчиликдан интиқлиғимиз чандон ошди: 14 МАРТ ҚАЧОН КЕЛАРКИН?! Тиниб-тинчимас устоз адибимиз Иброҳим Раҳмининг "Халқ сўзи" газетасида эълон қилинган туркум мақолалари анча-мунча қалами ўткир журналистни ҳам шошириб қўйди. Кексалиғига қарамасдан дадил мақолалар ёзаётган адибга кўпчилиқнинг ҳаваси келди! Мўхтарам Улуғовнинг кишини ўйга толдирадиган, мушоҳада юритишга ундайлири мазмундор кўрсатувлари кириб бормоган хонадон бўлмаса керак юртимизда! Жонқуяр журналист Ортиқали Номозовнинг қишлоқнинг бугунги ташвишу қувончларидан ҳўқоқ қиладиган туркум мақолаларини бефарқ, ҳаяжонсиз ўқийшимиз иложии йўқ! Орол минтақаси муаммола-рини журналист Умўрбой Утаулиевчилик таҳлил эта оладиган иккинчи бир журна-

лисни кўрсатиш қийин! "Офарин" — ижодий танлов. Унда фақат яхши асар муаллифларига ютади! Бир сўз билан айтганда, нафақат журналистларимиз, балки бошқа номинациялар бўйича номзодга рўйхатдан жой олган барча фаол ижодкорларимизни чин қалбдан қўтлаймиш! Ҳабибулло АБДУЛМАЖИД

Оммавий ахборот воситалари муаммолари ҳусусида сўз борганида асосан Республика миқёсидаги газета-журналлар, радио ва телевидениеда жарналардан мисоллар келтириш билан чекланамиз, вақоланми, вилотларда нашр этилаётган, эфир тўқинларига узатилаётган ахборот воситалари ўзига ҳош янги ҳаёт тарзини босдан кеңирапти десак асло мулобага бўлмайди. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Матбуот ва ахборот қўмитаси аъзолари ва фаолларидан ташкил тоғган комиссиянинг Наманган вилотига сафари мазкур ҳақиқатни яна бир бор тасдиқлади. Соҳа кишиларининг турфа йиғинларида бозор муносабатлари даврида эмин-эркин фаолият қўриётган тахририятлар қаторида "Наманган ҳақиқати" тилига олинди. Ҳатто пойтахтда чиқадиган қўллаб газета муҳаррирлари "Наманган ҳақиқати"дан сабоқ олмасак бўлмайди деган ниятда юришадди. Наманган вилоти матбуот бошқармаси бошлиғи Алишер Қўймуродов ўз соҳасининг бутун вилот миқёсидаги "ахвол-руҳияси"ни беш қўлда билдирган, тиниб-тинчимайдиган раҳбарлардан, қайси тўман газетаси қай ахволда, қайси бош муҳаррирининг имкониятларино муаммоларига бохабар, У кишининг хонасидаги узун столга "сафлаб" қўйилган тўман газеталари таҳламлариинг ўзиёқ маҳаллий газеталар ҳақида хўшбабар муҳадисдек таассурот қолдиради. Биринчи бўлиб, бир неча газета-лар рангли чоп этилиши диққатни жалб этади. Шунинг ўзи янгилик эди, эеро, нафақат вилот ва туманларда, ҳатто пойтахт газеталари ҳам кейинги вақтда рангини унутиб қўйишмоқда. Дунё матбуоти учун тўрт ва ундан кўп рангда чиқиб оdatий ҳолга айланайотган бир пайтда газеталаримизнинг ранги ўчиб кетаятгани ва шундай бир пайтда Намангандаги бир неча тўман газетаси рангли "шапка"лар, сарлавҳалар билан чоп этилаётгани ҳар қанча таҳсинга лойиқ! — Вилотда айни кунда 34 та газета чикиб турибди, — деди А.Қўймуродов. —

(Давоми 2-бетда)

Нашр

ҲАММА ЎҚИШНИ ИСТАРДИМ...

"Тафаккур" журналининг ҳар бир янги сонини озиқиб кутаман, унда мақола, суҳбат ва ҳикоятларни да бобомиз Мир Алишер Навоий кизиқиб ўқийман ва ҳар сафар ҳали жуда-жуда кўп нарсаларни ўқиймиш, фикрлашимиз зарурилига амин бўламан. Бу нашр бошқаларидан ўқувчининг онги ва тафаккурига қўтилмаган, хилма-хил маънавий озуқа бўла оладиган, мулоҳаза юритишга ундай-диган мақолаларга бойлиғи билан ажралиб туради. Ҳар бир мақола шунчаки ўқиб ташлаб қўй олмайсиз, балки уларни куват силсиласи, Абдуғафур Расуловнинг "Жамодот синоати" мақола-лари, шунингдек, семими шоирини Абдулла Орипов таваллудининг 60 йиллиғига бағишланган шеърӣ саҳифалар "Тафаккур"хонлар учун мароқли тортиқ бўлган. Яна бир фикримни айтадиган бўлсам, журналининг ҳар бир мақоласини мустақил бир асар сифатида талқин этардим. Журналининг навбатдаги сонларини мунтазир қўтиб

Хуршида АБДУҚАЮМОВА

Тадбир

ҲОЛИБ — "САМАРҚАНД ДОН"

"Ўздонмахсулот" давлат акциядорлик корпорацияси ташаббуси билан 2000 йил натижаларига қўра Республика бўйича дон махсулотлари тизимидан бўлган хиссодорлар жамияти ўртасида иқтисодий ислохотларни ҳаётга қатъий эши, амалга оширилган ишлар, ишлаб чиқаришнинг 9 тури бўйича танлов эълон қилди. Ушбу тадбирда "Самарқанд вилот дон" акциядорлик уюшмаси мутлақ голиб деб топилди, биринчи ўринни қўлга киритди. Унда 1999 йилга нисбатан нон ишлаб чиқариш 158 фоизга қўпайганлиғи 180 хилдаги нон, нон махсулотлари, қандолат, макоран махсулотлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилганлиғи, дебиторлик ва кредитдорлик қарзлар қамайиши, соф фойда олшининг қўпайганлиғи, рентабеллик даражаси ошганлиғи "Ўздонмахсулот" давлат акциядорлик корпорацияси олддаги қарларини узиб турганлиғи ҳамда бюджет тўлови ўз вақтида бординлиғи бунинг исботи бўлиб турибди. Танлов якуни билан "Ўздонмахсулот" давлат акциядорлик корпорацияси томонидан "Самарқанд вилот дон" акциядорлик уюшмасига биринчи ўринин олганлиғи учун "Фарқий ёрлик", жамоада меҳнат қилаётган 3 кишига Республика Дон махсулотлари аълониси қўрақ нишони ҳамда видеокичилик совға қилинди. Ушбу видеокичилик "Самарқанд вилот дон" акциядорлик уюшмаси раҳбарияти томонидан Самарқанд шаҳар Боғишамол туманидаги 1-сон махсус болалар мактабига тўхфа этилди. Убайдулла ХҲҲАНИЕЗОВ, "Ҳуррият" муҳбири

ЗУЛФИЯ ХОТИРАСИГА

- Дилдан муҳаббатни тараннум этган, Қалбин сибдан дурдона битган. Ҳадо эларини этиб маҳлиб, Порлоқ Зухро бўлиб, таратган эиб. Шейрият гушаини ҳур малikasи, Узбегин қиларини гул-Зулфияси. Асрлар оша интрасин овозинг, Мухлислар қалбига чўғ созини созинг. Қўшиқларда биллиқ, шикинг навоси, Қўйлағай тоабал қалбинг садоси. Шейрият гушаини ҳур малikasи, Узбегин қиларини гул-Зулфияси. Байлағинидир тўғ маржон иодаси, Дурар ичра ёғат, гавҳар донаси. Дарёдек навж солар муҳлис қалбига, Аллоҳ сехр соган ҳар бир балдағи, Шейрият гушаини ҳур малikasи, Узбегин қиларини гул-Зулфияси. Зулфия, доимо рўқинг шод бўлсин, Байлағини қилоси қалбларда жўшсин. Нурларга бурқабил жаннат бовди, Ижод эт, илҳоминг жўшган чоғида, Шейрият гушаини ҳур малikasи, Узбегин қиларини гул-Зулфияси. Сурайё РҲҲАПОВА, толиба

Хотура

ЭЛНИНГ ҚАЛБИНИ ТИНГЛАГАН ИЖОДКОР

Сурхон вилояти журналистикаси ва бадиий ижодиётининг 70-90-йиллар тарихига бир назар ташласак, шу яқин ўтмишда ижод соҳасида бирмунча юксалиш бўлганини яққол кўраемиз. Шу даврда вилоятда кўплаб иқтидорли шoirлар, ёзувчилар, журналистлар етишиб чиқдилар. Улар юрт гўзаллигини, одамларимиз меҳнатларини тарангун этдилар, дард-хасратларини қозғога туширдилар.

Куч-гайратга тўлиб ижод қилаётган ана шу истеъодлар орасида таваллуд топган кунининг 60 йиллиги вилоятда кенг нишонланаётган таниқли ёзувчи ва журналист Норкул Хайиткулов ҳам бор эди.

Норкул Хайиткулов Ангор туманининг ҳозирги "Занг" жамоа ҳўжалигида деҳқон оиласида туғилди. Шу қишлоқдаги мактабда, сўнг Термиз педагогика билим юртида ўқиди. 1964 йилда Низомиёни номидаги Тошкент давлат педагогика институтининг ўзбек тили ва адабиёт факультетини тугатган, ўзи туғилиб ўсган қишлоқдаги қадрдон мактабда озроқ муддат муаллимлик қилди. Аммо журналистика ва бадиий ижодга бўлган қучли иштиёқ унга асло тинчлик бермасди. Негаки, у талабалик йилларидаёқ ижодининг, журналистиканинг дастлабки ҳаётий мактабини ўтаган, яъни институтнинг кўп нусхали газетасида муҳбир, муҳаррир ўринбосари, сўнг муҳаррир вазифаларида ишлагани ва бу соҳада тузуккина амалий тажриба орттиргани. Шу боис, ёш қаламкашда "Муаллимликдан ҳам кўпроқ журналистика соҳасида самаралироқ меҳнат қила олишим мумкин", деган фикр пайдо бўлди ва у вилоятнинг отахон газетаси — "Ленин байроғи" — ҳозирги "Сурхон тинги" газетаси тахририятига адабий ходимликка ишга ўтди. Кўп ўтмай ҳаёт унинг бу қарори жуда тўғри бўлганини тасдиқлади.

2000 йил бошларида ўзининг 65 йиллик тарихини нишонлаган бу улук даргоҳда ўша йиллари жуда кўплаб иқтидорли журналистлар ижод қилишарди. Шoir Теша Сайдалиев, ёзувчи Менгизё Сафаровнинг номлари республикага таниқилган. Журналистлар Исомиддин Отақулов, Абрай Ҳамзаев, Бодир Рўзиев, Зоир Муллажонов, Чори Шомуродов, Ботир Менглиқулов, Хамид Раҳмонов, Жаббор Ваҳобов, Восит Воҳидов, Аҳмад Мухтаруллин, Фарид Шаманов, Тансиқ Тумишев, Болта Ёриев, Хуррам Мақсадуллоевнинг турли мақолалари, шеър ва ҳикоялар республиканинг ҳали у, ҳали бу газетаси ёки журналида тез-тез кўриниб турарди. Ана шу катта ижодий жамоага ташкилотчи ва камтарин инсон, кейинчалик вилоятда

биринчи бўлиб "Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист" фахрий унвонига сазовор бўлган Саитмурод Жўракулов раҳбар бўлиб тайинланган, тахририятга янада кўплаб янги, навқирон кучлар келиб қўшилдилар. Буларнинг орасида Нарзулла Сўфиев, Муҳаммадjon Азимов, Гелдимурод Саидмаликов, Тожиғул Давронова, Абдурашул Жумақулов, Жамила Эргашева ва бошқа иқтидорли ёшлар бор эди. Бу қаламкашларнинг кўплари кейинчалик ижод бобида ўзларига хос йўлларни топиб олдилар, китоблар нашр эттирдилар, ўз касбларига фидойилик кўрсатиб, элда яхши обрў орттирдилар.

Ижодкор Норкул Хайиткулов ана шундай файзли ижодий муҳитда, катта ҳаётий мактабда чиникди, ўз истеъдодини янги поғоналарга кўтарди. Тахририятда ишни оддий адабий ходимликдан бошлаб, шу даргоҳда кейинчалик бўлим мудири, масъул котиб, муҳаррир ўринбосари вазифаларида катта масъулият билан ишлади. У тахририятда қайси лавозимда ишласин, аввало ўзига ризқ бераётган маъруз газетанинг обрўси учун курашини ўзининг асосий бурчи деб билди.

Норкул Хайиткулов ижодий сафарларда кўп бўларди, деҳқонларнинг, қорвондорларнинг ва бошқа касб эгаларининг ишлари, ташвишлари билан яқиндан танишарди. Айниқса, одамларнинг феъл-атвори, ишига муносабати, фикр-мулоҳазалари уни кўп қизиқтирарди. Шунинг учун ҳам у ёзган ҳар бир мақола таҳлилга, мулоҳазага бой бўларди, рақамлар, фамилиялар йиғиндисидан, баёничиликдан холи эди. Ёш ижодкорнинг бу хислатлари уни тобора пишитди, фикрини теранлаштириб, қаламини ўткирлаштириб борди. Унда уста журналистик билан бирга ёзувчилик қобилияти ҳам шакллана бошлади. У публицистика соҳасининг энг мураккаб ва оғир, ҳар кимнинг ҳам тиши ўтавермайдиган жанри — очеркчиликни танлади. Айтиш керакки, у ана шу жанрни танлаб хато қилмаган экан. Унинг китоблари Тошкентдаги энг нуфузли нашриётлар томонидан нашр этила бошлади.

Жумладан, "Шўрчи одамлари", "Она эр ҳақида кўйиш", "Юлдузлар ёғдуси", "Томчи", "Бешиччи фасл", "Ер тафти", "Йўллар" номли китоблари ўқувчиларга манзур бўлди. Тохир Усмон билан ҳамкорликда ёзилган ва Сурхондарёнинг 20-йиллар тарихидан хикоя қилувчи "Қураш йиллари" китоби Н.Хайиткулов вафотидан сўнг нашр этилди.

Хассос журналист-ёзувчи бу асарларда Сурхондарёнинг одамлари, шу

ўлкани кўркам ва обод қилишда жонбозлик кўрсатганларнинг, "Сурхон-Шеробод" чўллари заҳматқашларининг ишлари, ҳаётлари, эл сарқорларининг фаолиятлари, улар дучор бўлган замон қарама-қаршиликлари, бу йўлда чеккан изтироблари ҳақида маҳорат билан хикоя қилади.

Тиниб-тинчимас ёзувчи ўзини драматургия соҳасида ҳам синаб кўрди ва 80-йилларда "Юлдуз сўнди" драмателеси ёзди. Уни Маннон Уйғур номидаги Сурхондарё вилоят мусикали драма театри бош режиссёри, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Мансур Равшанов сахналаштирди. Бу спектакль вилоят театрида кўп марта бўлиб кўйилди, театр жамоаси томонидан кўплаб туманларда намойиш этилди. Шунингдек, Н.Хайиткулов "Тун" драмателеси ҳам ёзган.

Ижод бобида республика майдонида чиники Норкул Хайиткуловга катта обрў келтирди. У 1988 йилда "Совет Ўзбекистони" — ҳозирги "Ўзбекистон овози" газетасининг вилоят бўйича муҳбири вазифасига тайинланди.

1989 йилнинг охиридан 1991 йил июнигача, то умрининг охиригача вилоятнинг ҳозирги "Сурхон тинги" газетасига бош муҳаррирлик қилди.

Истеъодли ижодкор қаттиққўл раҳбар ва меҳрибон мураббий ҳам эди. У ёш журналистларга анча ғамхўрлик кўрсатарди.

Камтарин инсон, фидойи ижодкор Норкул Хайиткуловнинг хизматларини, номини эл-юрт юксак эъзозлаб келмоқда. У туғилиб ўсган қишлоқдаги 28-умумтаълим мактабига шу ёзувчи ва журналистнинг номи берилган.

Вилоят ҳокими муҳтарам Бахтиёр Олимжонов таниқли ёзувчи ва журналист Норкул Хайиткуловнинг республика бадиий ижодини, айниқса публицистика жанрини ривожлантиришда қўшган салмоқли ҳиссасини, вилоятда матбуот тизимини тараққий эттиришдаги ва кўплаб журналист кадрлар етиштириб чиқаришдаги хизматларини ҳисобга олиб унинг қутлугу 60 йиллик юбилейини вилоятда кенг нишонлаш ҳақида махсус фармойиш чиқаргани маънавият ва маърифатни юксак қадрлаган барча сурхондарёликларни, зиёлиларни ва айниқса, ижодкорларни беҳад қувонтирди.

Ижодкорларимиз вилоят ҳокимлигининг Н.Хайиткулов хотирасига билдирган бу катта эътиборини бутун ижод аҳлига кўрсатилган ғамхўрлик деб баҳоламоқдалар.

Даврон ҒУЛОМОВ,
Ўзбекистон ОАВни демократиштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармасининг Сурхондарё вилоят бўлими раиси

Илҳом

СЎЗ УНАЁТИРИ ЕРНИНГ ҚАЪРИДА

УЧИРАР БИР КЎКЛАМ ҚЎШИН ТОРТМОҚДА...

*Қориштириб кўку яшил рангларни
Рухингдан сидириб чарчок, чангларни,
Қаҳратон тоғлардан кўр харсангларни
Кўчираб бир кўклам қўшин тортмоқда.*

*Фақат бахт демасман Унинг отини,
Сел олиб кетар гоҳ — кўнгил, водийни,
Ичинг ўт олдириб қувонч, додини
Ичираб бир кўклам қўшин тортмоқда.*

*Мени кўтармоқда, дил, ёзма, ичкин,
Меърож мусалласин томизмай ичгин,
Қанот чиқарган дўст, энди Сен утгин,
Учираб бир кўклам қўшин тортмоқда.*

*Содиқлар сийрагу, нокас келган зич
Кўр замонлар ўтди, эрк келмоқда куч,
Энди келганда ҳам бошига қилич
Ич турар бир кўклам қўшин тортмоқда.*

*Юрт — кўнгил даштидир, юрт ганжу олтин,
Шу маскан бизга тахт, бизга уя, ин.*

*Юрт бермоқдан олдин жон бермоқ онтин
Ичираб бир кўклам қўшин тортмоқда.*

Учираб бир кўклам қўшин тортмоқда...

МЕН БИРГИНА СЎЗ ЎСТИРДИМ...

Билмам қачон, қандай чуқур кўлларда чўқдим,
Қандай узун, қандай ҳазин дардларни чекдим,
Билганим шу, умрим бўйи мен эқдим, эқдим
Ўзбекистон даштларини ёриб чиқар Сўз.

Балки у Сўз унаётир ернинг қаърида,
Балки қасамдай тик терак қуртакларида,
Улуғ Темур болаларин кўкрақларида
Ўзбекистон юкини кўтариб чиқар Сўз.

Ёв келмасин, келса агар жуфту тоқ бўлиб,
Сўлар ердан чиқиб келгай, тўсин-тоғ бўлиб,
Элимнинг жон-жигарига кўзмунчоқ бўлиб,
Дигарига чалғи бўлиб, ўриб чиқар Сўз.

Эрк йўли — кураш йўлидир. Эрк роҳларига
Чиқар экан, гард тегмасин элнинг барига,
Кураш куйин куйиб элнинг қулоқларига,
Тун бўйи оёқ учиде юриб чиқар Сўз.

Оққан бўлсам ҳамки унинг пойида тинмай,
Элга нафим кам менинг деб нечун ўқинмай,
Мен биргина Сўз ўстирдим,
Мангу кўз юммай

Ўзбек элин балолардан кўриб чиқар Сўз.

Ҳалима ХУДОЙБЕРДИЕВА,
Ўзбекистон ҳақ шoirиси

Муносабат

ХУРИНИСО ҲАҚ

Севимли ёзувчимиз Худойберди Тўхтабоевнинг "Икки эрга бир хотиним?" номли мақоласи менинг ушбу фикрларимни қозғога туширишга туртки бўлди.

Ҳақиқатан ҳам бир қарорга келиб, кимга ён босишга қийналади киши. Муслимбековнинг 19 йил ватанга, оиласининг олдига қайтмасини биламиз. Зеро, у қайтиб келса, албатта, асирда бўлганлиги учун қамалиб, яна Сибирь томонларга сургун қилинади, балки ўлиб кетарди.

Хуриноснинг иккинчи эри Тўражонни ҳам тушуниш мумкин. Бунинг учун ҳар ким ўзини Тўражоннинг ўрнига қўйиб кўриши керак. Шунинг учун ҳам мен ўйлаб-ўйлаб Хуриноснинг қилган ишларини тўғри деб топдим. Чунки Муслимбек Хуриноснинг кўз очиб кўрган умр йўлдоши. У Муслимбекни чин дилдан севган экан. Шунинг учун ҳам у Тўражондан яшаб

юрған уйларининг ҳақиқий эгаси охири кунларини ўз уйида ўтказсин деб ялиниб ёлворган. Рад жавобини олиб хўрланган Хуриносо уй-жой ва фарзандларидан вози кечган. Хуриносоти ноти-рон Муслимбек билан бирга ўтказадиган қолган умрининг азоб-уқубат билан ўтишини олдиндан кўра-била туриб шу ишга кўл урган. Бу эса ҳар қандай таҳсинга лойиқдир.

Хуриносоти каримда, ҳадис-

Олимжон НАБИЕВ
Самарқанд шаҳар, Кафтархона маҳалласи, Чигатой кўчаси

Мухтарам устозимиз Мухтор ака Худойкулов!

Табаррук 60 ёшингиз муборак бўлсин! Доимо соғ бўлинг, ҳамisha йигитлардек бардам-бақувват бўлиб юринг.

Шогирдларингиз

Ҳамкасб дўстимиз Убайдулла Ҳўжаниёзов!

Туғилган кунингиз муборак бўлсин! Илоҳим, узок умр кўринг, кўнглингиздаги барча эзгу истакларингиз амалга ошин. Оилангиз ҳамда ақинларингиз бахтига доимо соғ-омон юринг.

Келажакдаги ишларингизга улкан муваффақиятлар ёр бўлсин.

"Хуррият"чилар

Дўстлик тумани ИИБ биринчи ўринбосари, милиция майори Бекмурод ака Жўраевни таваллуд айёми билан фарзандлари Утгам, Бекзод, Мухайё, Сурайё, Дилобар ҳамда турмуш ўртоғи Замира опа чин дилдан муборакбод этади. У кишига узок умр, мустаҳкам соғлиқ, келгуси ишларида омад тилайдилар.

Тошкент шаҳар Ҳамза туманида жойлашган "MAZKUR" хусусий фирмасининг думалоқ муҳри йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Ўзбекистон Бадиий академияси жамоаси Ўзбекистон Бадиий академиясининг ҳақиқий аъзоси, таниқли кулол-рассом Шаҳноза МҲМИНОВАга отаси Мўмин ота ЭШОНХўЖАЕВнинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

"МУСТАҚИЛЛИК КУБОГИ" "ҚУРАШ ТУШМАЙ ЎТГАН ДАВРИНГ ДАВРОН ЭМАС"

Элда "Эр йигитлар кўпайса эркинлигини кўпайра" деган ажойиб мақол бор. Соҳибқирон бобоимиз ҳам "...иш кўрган, синалган, шижоатли ва ақл-фаросатли эр йигитларни қошимда тутдим, атрофимга бирлаштирдим" деганларида шундай ўғлонларни кўзлаганлар. Ва бугунги кунда муҳтарам юртбошимиз эл гурури, ор-номус, мардлик ва миллат шаъну шавкати ҳақида тинимсиз таъқидлар эканлар, энг аввало ёш авлодини, элу юртга, Ватанга обрў ва шараф-шон келтирадиган, гурури баланд, мард ва шижоатли йигитларимизни назарда тутадилар.

Темур бобо туғилган тўпроқда — Қашқадарёда олти ашар полвон бола Алпомишнинг полвонлар даврасида кўкрак кериб шеър ўқишини кўринг:

Полвонлар ҳеч юлдузларга қарамайди, Юлдузларга қараса гар полвон эмас. Йигитликни тўй кўрмаса, курашмаса, Кураш тушмай ўтган давринг даврон эмас.

"Мустақиллик кубоғи" бешинчи Халқаро турнирини ўтказиш ташкилий қўмитаси аъзоси, республика Эркин кураш федерацияси президенти Салим Абдувалиевнинг бир зум бўлса-да бўш вақти йўқ. Унинг бутун йи-кечинмалари, қувонч ва ташвишлари шу турнирни юксак даражада, кўтаринки рўҳда ўтказишга қаратилган.

— Эришган муваффақиятлару ютуқларимиз ўзимизники, — дейди у киши. — Энг муҳими — бу ютуқларни мустаҳкамлаш, изини совутмаслик, янги-янгидан зафар ва галабаларни кўлга киритиб, юртимиз обрўси, донғи, шарафини юксалтириш керак. Бу йилги турнир Мустақилликнинг 10 йиллиги нишонланадиган қутлугу пайта тўғри келганлиги билан ҳам раамзийдир. Мусобақаларда жаҳоннинг 30 га яқин мамлакатидан кучли полвонлар келиши мўлжалланмоқда. Бу йирик тадбир пойтахтимиздаги "Юнусобод" спорт мажмуида ўтказилади. Ҳозир бу кўркам қошонада тайёрларлик ишлари ниҳоя-сига етди ҳисоб. Айни пайтада турнир қатнашчиларию меҳмонлар учун барча шароитлар муҳайё этиб қўйилди. Уйлайманки, бу мусобақаларда эркин курашчиларимиз яна бир қарра ўзларини Ўзбекистон ўғлонлари эканликларини юксак фахру гурури ила намойиш этадилар.

Тошкентда эса кўклам шамоллари эсомоқда. Ёғиб ўтган ёмғирлардан ер ҳам уйғониб, кўраиб чиққан майсалар оламга тириклик баҳоридан муждлар бермоқда. Халқимизнинг оғли Наврўз келди. Бу йилги кўклам, бу йилги Наврўзнинг она динёримиз учун ўзгача нашоу намоси бор. Элу юртимиз учун илк Наврўзнинг совғаларини, гурурбахш қувончларини, Худо хоҳласа, эркин курашчиларимиз келтирадилар. Бу гурур ва қувонч "Мустақиллик кубоғи" мусобақаларини завқу шавк билан қузатувчи минглаб, юз минглаб ўзбек болаларини бардам ва тетик чеҳралари, қиёфаларида ҳам ўз аксини топажак. Темур бобо туғилган тўпроқдан — Қашқадарёдан олти ашар полвон бола Алпомиш ҳам полвон отаси билан мабодо кураш томошасига келсаю, полвонлар даврасига тўшиб қолса, ҳозирдан "Катта бўлсам Жаҳон чемпиони бўламан!" деб юрган бу доно болакай, шак-шубҳасиз, кўкрак кериб, яна шеър ўқиб берарди:

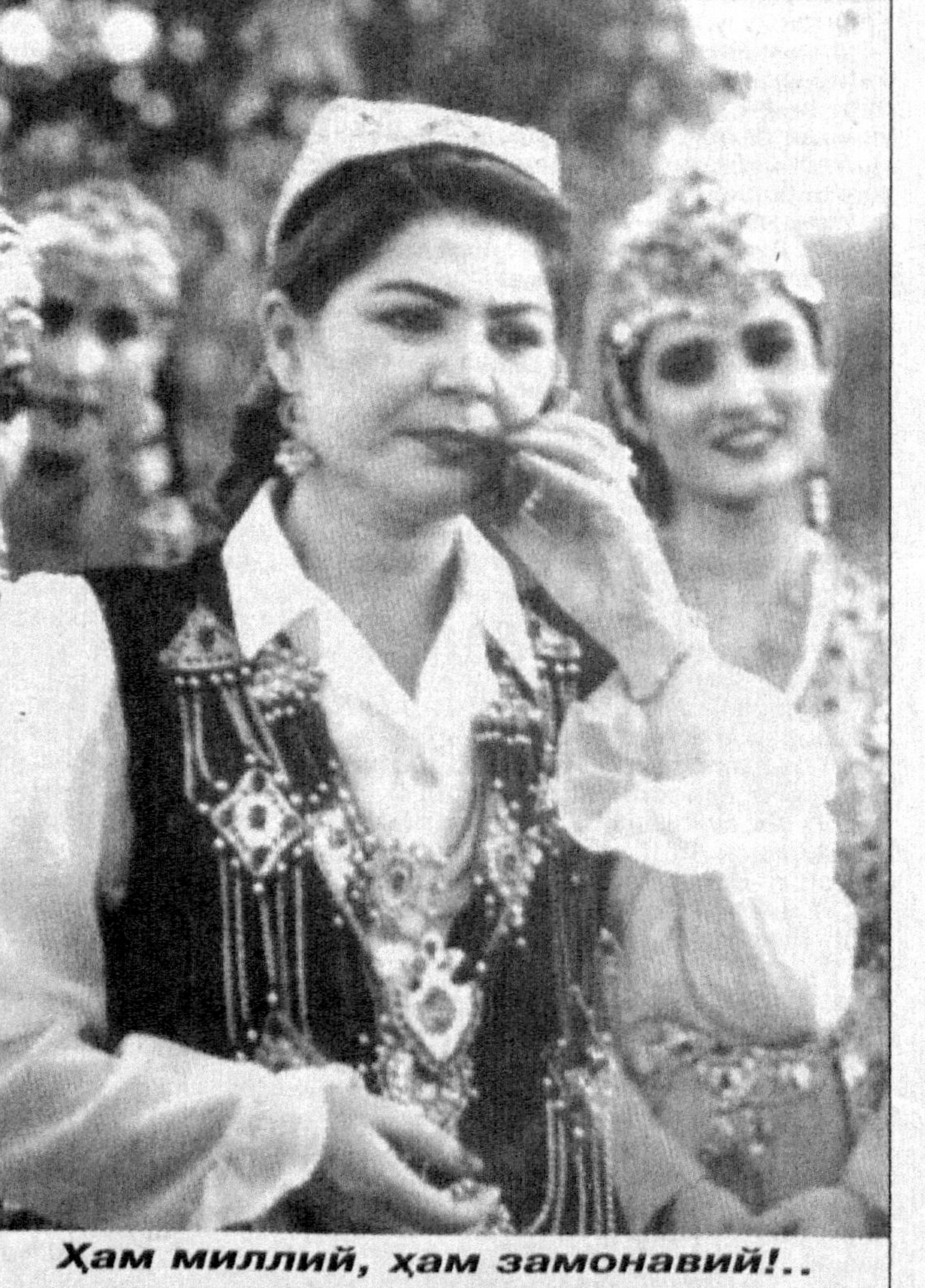
Чўқилардан виқор кетмас, кор кетмас, Коялардан кийгир кетмас, сор кетмас. Бир боласи ўсиб, полвон бўлгунча Бир отадан заҳмат кетмас, кор кетмас.

Тўпроқда дарёлари кўш оққан, Бошларидан зар ёққан, кумуш ёққан. Азал Темур бўваларга хуш ёққан Полвонларнинг юрагидан ор кетмас.

Буқун завқу гурурларга тўлсангиз, Алпомишга ҳайқал қўймоқ бўлсангиз, Полвонларнинг буй-бастидан улчангиз, Илаб келса тўлпор-Бойчибор кетмас.

Бориб полвон ўғлонлари элимдан, Шараф топиб қайтса етти иккимдан, Кўзда ёшим, менинг шoir дилимдан Бир умрга фахру ифтихор кетмас.

Сирожиддин САЙИДИ

Ҳам миллий, ҳам замонавий!..

ХУҚУҚИЙ ХИЗМАТНИ КАФОЛАТЛАЙМИЗ

Мижозлар мулкый ва номулкый муаммоларини ҳал этиш, қорхона ва ташкилотларни давлат рўйхатидан ўтказиш ва қайта рўйхатдан ўтказиш бўйича керакли ҳужжатларни тайёрлаш, шартномалар ижросини кўриб чиқиш, хўжалик судида иштирок этиш каби масалалар юзасидан "Хуқуқий қўллаш" адвокатлик бюросига мурожаат қилиб, зарур ёрдам ва маслаҳатларни олишлари мумкин.

Адвокат Раъно Аҳматқамаловна Азизова фуқароларга хуқуқий хизмат кўрсатишга ҳамisha тайёр.

Манзиллари: Тошкент шаҳри, Мирқўлов кўчаси, 68
Мўлжал: Педагогика университетининг ёнида.
Телефонлар: 130-97-10, 54-56-12, 56-69-36